

התקנים שבעים שנה, ואותן שבעים שנים נתן לו הקדוש ברוך הוא מאותן שנים של אדם הראשון, ובהן הוא התקנים, ונתנה לו אריכות ימים בעולם הזה ובעולם הבא, ועל זה - חיים שאל ממך נתתה לו.

גדול כבודו, משום שהוא גדול, שכתוב (שם קמ) גדול אדונינו ורב כח. ודאי נקרא גדול, וסוד זה - (בראשית א) ויעש אלהים את שני המארות הגדלים. גדולים היו ודאי. ועם כל זה הוא נקרא גדול, כמו שנאמר גדול אדונינו ורב כח. והקדוש ברוך הוא לא נקרא גדול אלא בזה, שכתוב (תהלים מח) גדול ה' ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו. במה הוא גדול? בעיר אלהינו הר קדשו.

כי תשיתוהו ברכות לעד (תהלים כא). כי תשיתוהו ברכות, משום שזוהי ברפת כל העולם, וכל הברכות של כל העולם מכאן יוצאות, וזוהי ברכה. וסוד זה - והיה ברכה. שהרי כאן שורות כל הברכות שלמעלה ומכאן יוצאות לכל העולם, ולכן נקראת ברכה. תתחדו בשמחה. כתוב כאן תתחדו בשמחה, וכתוב שם (שמות יח) ויחד יתרו, משום שעתידי הקדוש ברוך הוא להקים את כנסת ישראל מן העפר ולהחזיק בה בסוד הימין, ולחדש אותה חדוש הלכנה בשמש.

כתוב תתחדו בשמחה את פניך. את פניך - להיות לפניך ולהיות בשמחה כנגד פניך באותה שלמות שתשתלם באותו הזמן, שהרי בזמן שגחבר בית המקדש, התרוקנה מכל מה שהתמלאה, כמו שנאמר (ירמיה טו) אמללה ילדת השבועה. וכתוב (יחזקאל כו) אמלאה התרבה.

ליה מדיליה. והא אוקמוה, דדוד מלכא אתקיים שבועין שנין. ואינון שבועין שנין יהיב ליה קדשא בריך הוא מאינון שנין דאדם קדמאה, ובהו אתקיים, ואתיהיב ליה אוריכו דיומין בהאי עלמא, ובצלמא דאתי, ועל דא חיים שאל ממך נתתה לו.

גדול כבודו, בגין דאיהו גדול, דכתיב, (תהלים קמ) גדול אדונינו ורב כח. ודאי אקרי גדול, ורזא דא, (בראשית א) ויעש אלהים את שני המארות הגדולים, גדולים הוו ודאי. ועם כל דא, איהו אקרי גדול, כמה דאתמר גדול אדונינו ורב כח. וקודשא בריך הוא לא אקרי גדול, אלא בהאי, דכתיב, (תהלים מח) גדול יי' ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו. במה איהו גדול, בעיר אלהינו הר קדשו.

כי תשיתוהו ברכות לעד. (תהלים כא) כי תשיתוהו ברכות, בגין דהאי איהו ברכתא דכל עלמא, וכל ברכאן דכל עלמא מהכא נפקי, ודא איהו ברכה. ורזא דא, (בראשית יב) והיה ברכה. דהא הכא שריאן כל ברכאן דלעילא, ומתכא נפקי לכל עלמא, ועל דא אקרי ברכה. תתחדו בשמחה, פתיב הכא תתחדו בשמחה, וכתוב התם (שמות יח) ויחד יתרו, בגין דזמין קדשא בריך הוא לאקמא לה לכנסת ישראל מעפרא, ולא תקפא בה ברזא דימינא, ולחדתותי לה חדתותא דסיהרא בשמשא.

כתיב תתחדו בשמחה את פניך, את פניך, למתוי קמך, ולמתוי בחידו לקבל אנפך, בההוא שלימו דתשתלים בההוא זמנא. דהא בזמנא דאתחרב בי מקדשא, אתרקינת מכל מה דאתמלייא. כמה דאת אמר (ירמיה טו) אמללה יולדת השבועה. וכתוב (יחזקאל כו)

אמלאה התרבה. (כאן חסר).

בא וראה, באותו זמן שהקים משה את המשכן, הסתפל בכל אותן העבודות שהיו פראוי, ואז הקים אותו. וכל אותן העבודות שיהיו בו במשכן, את כל אחת ואחת הביאו למשה. וסוד זה - (תהלים מה) בתולות אחריה רעותיה מובאות לך. מובאות לך, שכתוב ויביאו את המשכן אל משה.

תוספתא

השלמה מהחשמטות (סימן ה)

מצוה להקריב קרבן, שהוא התחדשות של הלבנה בכל חודש וחודש, ובהתחדשות שלה לקרב האהבה למעלה ולמטה ולהעביר הנהמא מבית המקדש, וקרבן של ראש חודש עולה למעלה כדי להמשיך הארת הפנים ממקור העליון למטה, שנה נצרך משום מעוט והקטנת הלבנה, והשעיר שהוא של ראש חודש העביר זהמא והרחיק אותו שלא יכסה את הלבנה, ואז המשיך המשכות אצלה ממעלה למטה ומאירה הלבנה כמו שנהא. מפני שהשעיר מפנה הנהמא תמיד מהמקדש, וגורם להמשיך האור מלמעלה למטה, וקרבן זה עולה למעלה, ומפני כן כתוב בו (במדבר טז) חטאת לה, משום הנהמא ההיא שמכסה את הלבנה, והוא סוד שכתוב (בראשית ד) לפתח חטאת רבץ.

ואם תאמר, מדוע כתוב חטאת לה? - אלא ודאי השעיר הוא מעביר החטאת והיא וגורם להמשיך האור ממעלה. וזהו ושעיר עזים אחד לחטאת לה. לחטאת - להעביר לו מן המקדש. לה? - להמשיך האור מלמעלה. שכאשר החטאת מעברת, אותו אור ושמחה יורד ממעלה למטה. ועל זה עולה קרבן זה למעלה וקרבן זה נקרא כפרה, לפנות

תא חזי, בההוא זמנא דאוקים משה ית משפנא, אסתפל בכל אינון עבידאן, דהוו כדקא יאות, וכדין אוקים ליה. וכל אינון עבידאן דהוו ביה במשפנא, כל חד וחד אייתיאוו ליה למשה. ורזא דא (תהלים מה) בתולות אחריה רעותיה מובאות לך. מובאות לך דכתיב. (שמות לט) ויביאו את המשכן אל משה.

תוספתא

השלמה מהחשמטות (סימן ה)

פקודא לאקרבא קרבנא דאיהו חדתותא דסיהרא בכל ירחא וירחא, ובחדותתי דילה למקרב חביבותא עילא ותתא, ולאעברא זוהמא מבי מקדשא וקרבנא דראש חודש סליק לעילא. בגין לאמשכא נהירו דאנפין ממקורא דלעילא, לתתא. דדא איצטרין בגין מיעוטא וזעירו דסיהרא, והוא שעיר דראש חודש אעבר זוהמא וסליק ליה דלא חפי לסיהרא. וכדין אנגיד נגידן לגבה מעילא לתתא ואתנהרת סיהרא כדקא יאות. בגין דשעיר מפני זוהמא תדיר ממקדשא, וגרם לאמשכא נהירו מעילא לתתא. וקרבנא דא סליק לעילא. ובגין כף פתיב בו (ביה) (במדבר כ"ט) חטאת לה. בגין ההוא זוהמא דחפי לסיהרא, ואיהו רזא דכתיב (בראשית ד) לפתח חטאת רובץ.

ואי תימא אמאי כתיב חטאת ליי, אלא ודאי ההוא שעיר מעברא ההוא חטאת, וגרם לאמשכא נהירו מעילא. ודא איהו ושעיר עזים אחד לחטאת, ליי. לחטאת, לאעברא ליה מן מקדשא. ליי, לאמשכא נהירו מעילא. דכד חטאת אתעבר, ההוא נהירו וחדוה נחית מעילא לתתא. ועל דא סליק קרבנא דא לעילא וקרבנא דא אקרי כפרה, לפנאה